

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ДЕТЕКТИВ

ВАСИЛЬ ДОБРЯНСЬКИЙ
У ВАС НА МЕНЕ НІЧОГО НЕМА

Харків
«ФОЛІО»
2024

ЧАСТИНА ПЕРША
Любить — не любить

1

Опівночі пустився дощ, дрібний, осінній, з монотонним приспівом, від якого м'який голос Джо Дассена здавався шепотом із потойбічної темряви. «Якщо ви хочете знати країну, де пісні ніколи не бувають щасливими...» — кликав невідь-куди співак¹. Павловський опустил скло і викинув недопалок. Викурив кілька цигарок, чекаючи Анну. У роті гірчило. Денис зім'яв порожню пачку «Winston» і запхав її на поличку в дверцятах поряд із кількома зім'ятими стаканчиками від кави. Чекав давно і злився. Автобус — не поїзд, що дотримується графіка.

«Знаємо, знаємо, — зітхнув до співака. — Пощастило в цій країні народитися...»

Запустив пошук іншої FM-станції, щоб не заснути. Радіоприймач, поскрипівши, знову зупинився на знайомому голосі. Джо Дассен причепився, не хотів зникати.

Небо спалахнуло від осінньої блискавки. Втім, то виявився не спалах: під мостом калатнули штанги і звідти вибрався, втомлено хитаючись, тролейбус. Над ним іскрили бенгальські вогні. Він нагадував освітлену бульбашку, що ось-ось лусне і зникне. З тої бульбашки дивилися у ніч кілька сірих обличь. Людина за склом стає несхожою на

¹ «Blue Country» (фр.) — «Блакитна країна» — відома пісня французького співака Джо Дассена.

себе. Вона встигла на останній рейс і відчуває себе відгородженою від негоди. Пасажири тролейбуса мали мету і спокій.

Нехай тимчасово.

Недалечко від Денисового «Опеля» куняли таксисти, чекаючи поїзда з Чернівців. Ці люди не знали втоми. Дехто мастурбував за кермом.

З-за рогу банку з яскравою зеленою ілюмінацією, що шипіла, немов потривожена змія, в нічній імлі, насиченій туманом, вигулькнули білі фари київського автобуса. Радіо на панелі авто знесилоно замовкло. І раптом голосно озвалося рекламою живого пива «Лаврове».

Обридлий Джо Дассен таки зник. Мабуть, у студії прокинувся оператор.

Анна не любила смороду туалетів у поїздах, тому вирішила їхати до Франика автобусом. Крім того, це на цілих п'ять годин швидше. Високий, мов пожежна каланча, темно-білий міжміський «Volvo», гуркочучи колесами по мокрій бруківці, підкотився до платформи на автовокзалі. Чмихнув дверима. Павловський порадив, що обрав зручну позицію — зупинив авто через дорогу: пасажири, що вискакували з автобуса, як на долоні. Анна зволікала, не виходила. Вже шофер повідкривав багажні відділення, вже таксисти завантажили громіздкі баули у багажники і поїхали у місто, а вона не з'являлася. Денис сердито хряснув дверцями і перебіг вулицю. Зазирнув у напівосвітлений салон.

Все. Нікого нема. Вона знов його обманула.

Дістав телефон. «На жаль, абонент не може прийняти ваш дзвінок. Зателефонуйте пізніше...»

Водій закрив ляду порожнього багажника й зацікавлено глянув на Павловського.

— А вас не було, — муркнув і забіг по освітлених східцях у салон. Зачинив двері.

«От же ж сучка! — Денис помітив нічний кіоск і поплентався туди по цигарки. — Навіщо дурити?...»

Сама подзвонила. Сама сказала: «Іду!..»

І не приїхала.

Павловський різко розвернув «Опеля» й помчав безлюдними вулицями. Осінній дощ сам хазяював у місті. Мокрі будинки стали чорними, ніби їх хтось заляпав квачем. Жовті вікна не відпускали від себе світло, мов скупі примари, що приборігали тепло на зиму. Кліпали тими вікнами слідом за двірниками, що зганяли дощ з лобового скла. Денис розкрив однією рукою нову пачку «Вінстона», вклав сигарету в губи, але не запалив. Згадав, що це вже друга пачка за день. А клявся ж кинути!..

Анна в своєму репертуарі. Припекло їй подати заяву на розлучення. Денис тільки буркнув: «Приїжджай, подавай. Я все підпишу...» Побралися вони в Києві, а розлучатися будуть у Франику¹. Франик демократичний. Тут за день можна подати заяву, одружитися, покохатися, а на ранок накатати петицію про розрив стосунків. Шлюс, Параню, по коханню, віддай перстень, бо я сі не женю. Як напився водиці, відвернувся від криниці. Павловський крутнув кермом, завертаючи на Гординського. Якої водиці, біс її бери?! Отруєної!

П'ять років безглузких змагань.

Поки не втік із Києва.

Вони познайомилися випадково. Дах знесло і час утратив свій звичний устрій. Понісся, немов на ковзанці з крутої гори. Вітряної...

¹ Івано-Франківськ.

Зрештою, хіба *такі* знайомства бувають не випадковими?..

Він, слідчий Подільського управління поліції, приїхав з слідчо-оперативною групою на Вітряні Гори. Там у дворі будинку 6/8 якийсь нещасний викинувся з третього поверху. Працівники Музею етнографії, сімейного побуту і традиції (чи навпаки — сімейної традиції і побуту) написали заяву про кримінальне правопорушення. Вони нібито бачили, як його викинули з вікна. Чийсь руки чи що...

Начальник слідчого відділу підполковник Кожух, скривившись, наче у нього зуб заболів, наказав виїхати на місце. Щороку на підвідомчій території сотня-дві нещасливців кажуть «пока» цьому світу. Добровільно гинуть юні і старі, хворі й здорові. Нормальні й божевільні. Причому більшість намагається виконати свій останній акт публічно. Наче отримують від того незбагнений кайф. А може, перевіряють приказку, що «у гурті й смерть не страшна». Поліція мусить це все фіксувати. І псувати собі статистику. Копи криміналу не знаходили. І скидали протоколи в архів.

Нехай Господь запроваджує для самовбивць окремий Єдиний реєстр досудових розслідувань. У нього свій КПК¹, де самогубці проходять за спеціальною статтею.

Діло добровільне. Хочеш — живеш. Не хочеш — пензлюєш у темряву. Ніхто не має права лізти комусь у кишеню. То чому ж лізуть у душу?..

От тільки не треба робити зі своєї смерті виставу.

Деякі відморожені імітували своє самогубство під убивство, щоб насолити комусь із рідних чи знайомих, але слідчі легко розкривали їхні невдалі спроби. Одного разу Павловському довелося рятувати від тюрми молоду жінку, чоловік

¹ Кримінально-процесуальний кодекс.

якої запахав собі у рот її використану гінекологічну прокладку і застрелився. Бевзь недороблений!.. Підозрював дружину у зраді. Не знайшов іншого способу відповісти. Саме так відомстився. Капітана Павловського дивувала логіка самогубців. Хоча яка може бути логіка у типів, які втратили страх перед смертю?..

Денис знайшов заявницю на сходовому майданчику в музеї. Одна, білява, з чорними патьоками на щоках, сиділа в старому кріслі й рюмсала. Тьмяна, напівпрозора блузка, з-під якої проглядав рожевий ліфчик, обтягувала худі груди. Зелена спідниця закотилася. Коліна тряслися, наче від холоду. Одягу більше, ніж тіла. Дорогого одягу, наскільки Павловський зміг зрозуміти зі своєї мужицької дзвіниці. Ті коліна його чогось роздратовали. Таких «бройлерів» він не переварював. Емансиповані, з гонором і гострим язичком. Все знають, всіх зневажають. А як доходить до діла, розкисають. Під ділом Денис мав на увазі ось таку колізію. З вікна сусіднього будинку спробував злетіти божевільний. Але крил не мав. І розбився об асфальт.

Тільки й того.

Вона побачила драматичний момент й впала в істерію.

Друга дівчина курила, бормотіла щось заспокійливе і поглядала у вікно. Неначе стояла «на атасі». Її тіла було більше, а одягу навпаки — менше. «Кожна виставляє те, чим гордиться», — зауважив подумки Денис. Цигарка шипіла в її губах від слини. Колежанка захоплено фіксувала все поглядом, немов фотоапаратом. Буде мати що кілька місяців розповідати. Там, внизу, у дворовому колодязі, поліцейські, судмедексперт і санітари оточили розпластане тіло. Мужик вилетів із третього поверху при повному параді. Темно-синій костюм, біла сорочка, краватка з дрібними

пташками, лаковані штиблети. Ніби зіскочив зі сцени київської оперети.

Анна й Ляля таки бачили, як він ступив із вікна. Вони саме вийшли на перекур. Тут їхнє місце. Тут їх ніхто не чіпає. Третій поверх закритий. Чекає ремонту. І раптом у вікні збоку майнула сіра штора, ніби її видуло протягом. А потім звідти випав чоловік. За ним потяглися чийсь руки.

Анна, схлипуючи, промовляла:

— Баба Поля!.. Баба Поля!...

— Аня живе навпроти, — авторитетно показала на подругу Ляля. — Вона тут усіх знає.

Її теж тіпало, вона ковтала цигарковий дим, приглушуючи серцеве гупання.

Анна бачила руки баби Полі, яка виштовхувала у вікно правнука, Іллю Голомідова. Загиблий таки справді виявився актором Київського театру оперети. Він доглядав стару. Спершу бабою Полею опікувалися її дочка із зятем. Потім на вахту заступив правнук Ілля. Анна мала двадцять вісім років, жила в будинку навпроти. Стару Сухацьку хтось постійно няньчив. Бабі під сто років. Їй нічого не бракувало. Тепер ось вона виштовхала у вікно свого спадкоємця.

Що Анна знала про ту квартиру, про тих людей? Анічогісінько.

Вікно навпроти вікна.

Часто вона бачила стару, яка сиділа в надто широкому для неї фотелі й постійно жувала проваленим ротом. У баби Полі великий і гострий ніс, як у столітньої ворони. За той дзьоб її не любили у дворі. До того ж, вона одягалася у все чорне й обвисле. Сухацька каркала на дітей, щоб не метушилися під ногами. Здавалося, ось зараз змахне крильми і злетить на скрипучу акацію. Анна могла поклястися, що

за нею не тяглася тінь. Її не було! Тож вона ще маленькою навмисне перебігала дорогу, щоб переконатися. Від баби тхнуло сухарями, які вона смоктала. Її тіло торохтіло, наче торба з кістками.

Люди так довго не живуть.

Тільки відьми.

А якось увечері, коли від залізних дахів віяло жаром, Анна почула з відкритого вікна її сміх. Неначе хтось залізною щіткою провів по іржавій блясі. «Щоб ти здохла!» — вирвалося у дівчини побажання, якого вона злякалася.

У тихих сутінках двір-колодязь наповнювався тяжким запахом старого тіла.

Лампа-абажур у формі в'єтнамського капелюха. Сервант зі склянками й чашками, які, мабуть, поприлипали до полиць, бо ними давно ніхто не користувався. Кут каміну, в якому бозна-відколи не горів вогонь. Залізне ліжко з блискучими бильцями. Вночі воно скрипить, коли баба перевертається. Етажерка з десятком книг, що попадали, немов пам'ятники на старому цвинтарі. Полив'яний горщик із геранню на вікні. На ніч баба Поля засмикувала сірі штори, і герань на підвіконні залишалася сама, ніби сирота на вулиці. Її червону квітку освітлювали кольорові спалахи телевізора, що металася по кімнаті...

Ілля Голомідов почав з'являтися років три тому, коли у баби вистрілила лампочка під в'єтнамським капелюхом. Він приносив сумки з харчами, про щось голосно говорив зі старою, гримав дверима й утікав на вулицю.

Баба Поля, здавалося, буде жити вічно. А в тих, хто крутився навколо її манливої квартири на Подолі, не витримували нерви.

Живе й живе. Хіба таке знуцання можна витерпіти?..

Анна замовкла. Ляля тицьнула їй цигарку з ментолом, щоб заспокоїлася. Денис й сам хотів запалити, але стримався.

Дівчата були абсолютно впевнені, що стара карга виштовхала правнука у вікно. Накатали заяву у поліцію.

Може, вона відбирає чуже життя, щоб самій довше прожити?..

Енергетичний вампір, що по ночах вишукує жертви на Вітряних Горах.

— До вас у музей ще не з'являлася? — запитав, примружившись, Павловський.

Заява є заявою. Від неї не відмахнешся. Щойно судмедексперт Постолатій тицьнув у руки слідчого.

У Лялі пересмикнулися плечі.

— А ось це не хочете? — скрутила слідчому дулю. — Пішли, подруго, бо нам тут не вірять... Я сама бачила, як баба тяглася своїми граблями до внука. Вона його випхнула!.. Йдемо, Аню! Вип'ємо по каві. Чи по сто...

І повела зіщулену Анну сходами донизу.

Павловський поглянув у двір. Щось голосно говорив Постолатій. Санітари дивилися на нього з розкритими ротами. Труп лежав поміж ними. У мертвого неприродно ввернулася ліва нога. Саме у червоній калюжі. Ще жодного разу патологоанатом не усміхнувся, розповідаючи свої професійні бздури. Йому подобалося лякати слухачів анатомічними подробицями і містичними історіями. Денис вже наслухався його оповідей. Одного разу ледь не купився, бо й справді бачив у морзі дивного мертвяка з червоними очима, здертим обличчям і глибокими ранами по тілі, наче жертву рвав пазурами голодний звір. Постолатій оголосив, що хлопця вбила таємнича чупакабра. Не треба, мовляв, ночами шастати до повій. А нещасного якраз і знайшли під

дверима місцевої профури Лізетти. Всі налякано дивилися на понівечене тіло й прикидали, що це за потвора така, що добралася до Києва. Про неї писали в газетах, робили телепередачі. Начальник слідчого відділу підполковник Кожух, не роздумуючи довго, наказав розшукати чупакабру і застрелити на місці. Лише смішок криміналіста-експерта Василя Шляхтура видав прозектора Постолатія. Виявилось, що хлопець ковтнув кілька капсул з капсаїцином — алкалоїдом, що міститься в червоному перці. Це такий концентрований вибуховий елемент, від якого тріскає черепна коробка. Зазвичай його використовують в медичних пластирах і мазах. Лізетта, якій набридли домагання бика з Житнього ринку, напхала капсаїцин у капсули і сказала, що вони підвищують потенцію. Гість їй заборгував купу грошей. Ївалтував і не думав розраховуватися. Поки капсули тримали пекучий вогонь у собі, бандит задовольнив свої сексуальні потреби. А як вийшов на двір, шалений спалах вибухнув у животі. Він видер собі очі, заюшив обличчя кров'ю, роздряпав тіло й помер від больового шоку. Підполковник Кожух ледве не вліпив догану Постолатію.

— Отрута — жіноча зброя, — бовкнув під руку вражений роздертим тілом бандита капітан Павловський.

Підполковник, не довго думаючи, послав його затримувати мстиву повію.

Лізетті довелося на кілька років змінити місце проживання на те, де не ходили бики з Житньоторзької вулиці.

ЗМІСТ

Частина перша	
Любить — не любить	4
Частина друга	
Труп на дорозі	27
Частина третя	
Що відбувається?	81
Частина четверта	
Ланцюгова реакція	152
Частина п'ята	
Тереза з поясом	221
Частина шоста	
У вас на мене нічого нема	291